

det gør disse Bestemmelser ikke. Man er i Tyskland gaaet dertil, at de Betingelser for Lærlingeprøver, som Lævene opstille, skulle ogsaa gjælde for Lærlinge hos saadanne Mestres, som ikke indtræde i Lævene, og man er gaaet til, at Stridigheder mellem Lærlinge og Mestres, som ere uden for Lævene, skulle afgøres af Lævenes Medlemmer, naar Lærlingen derom henvender sig til Lævet. Senere er man gaaet saa vidt at fastslaa, at kun Medlemmer af Lævene ere berettigede til overhovedet at holde Lærlinge, og endelig er man kommet hen til den Bestemmelse, som fandtes i Kommissionens Betænkning § 69, men som Indenrigsministeren har udtalt sig imod i Forgaars, og som Regeringen da heller ikke har optaget i sit Forslag, nemlig at de selvstændige næringsdrivende, som bo paa Steder, hvor der er Lav, men som ikke ville indgaa i Lævene, alligevel skulle kunne tilpligtes at betale til Lævene. I den østerrigske Næringslovs § 107 er der udtalt, at naar en Haandværker nedsetter sig paa et Sted, hvor der findes et Lav, som han kunde være Medlem af, deltager han so ipso i alle Udgifter og betragtes ved sin blotte Nedsættelse paa Stedet som Medlem af Lævet. Lavstvang er altsaa ikke noget ukendt, og heller ikke den Bestemmelse, som den ærede Minister udtalte sig imod. Jeg vil henstille til ham at tage denne Sag endnu en Gang under Overvejelse, det var da muligt, at han kunde komme til det Resultat, at det ikke var en saa ganske ubillig Fordring, hvor Lævenes fornemste Opgave er de unges Oplærelse og Jaguddannelse samt Forsættelsesstoler, altsaa naar utvivlsomt det hele Haandværk nyder godt af de Bestræbelser, der udfoldes i den Henseende, at det saa ikke kunde siges at være saa overdreven en Fordring til de Personer, der selv høre til Haandværket men holde sig uden for, at ogsaa de skulle bidrage noget i alt Fald til de Udgifter, som finde Sted paa disse Formaalets Fremme. For mig har det ikke noget stødende, og i alt Fald kan man dog ikke sige, at det er nogen Lavstvang; thi disse Personer behøve dog ikke at gaa ind i Lævene; naar de blot betale, hvad de andre betale, saa beholde de deres Frihed til ikke at være Medlemmer af Lævene. Jeg kan forstaa det Standpunkt, som adskillige ærede Medlemmer indtage i dette Spørgsmaal, og som jensest i Forgaars blev hævdet af det ærede Medlem for Bølle Amis 1ste Valgkreds (Dusen), at vi skulle ikke have Bestemmelser, som paa en saa indtrængende Maade opfordre Folk til at slutte sig sammen, at naar Trangen til Sammenslutningen er til Stede, og Metten til at slutte sig sammen ogsaa er til Stede

i det Omfang, som vi have den her til Lands, saa vil Sammenslutningen finde Sted, og at man gennem Lovgivningen ikke skal give nogen yderligere Impuls i den Henseende. Jeg kan forstaa dette Standpunkt, men er man af en anden Mening, mener man, at man ad Lovgivningens Vej bør søge at fremme Sammenslutningen, da tror jeg, at man ogsaa bør bruge de Midler, der findes, til at naa Maalet. Vil man Vejen, Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne. Det kan ikke hjælpe at sige, at ad Lovgivningens Vej vil man se at skabe Jagsammenslutning mellem de selvstændige Haandværkere, naar man saa strækkes tilbage fra at opstille de Betingelser, der i væsentlig Grad kunne fremme dette Maalets Opnaaelse, og i Stedet derfor opstiller et nogle andre, om hvilke jeg mener, at de alle tilsammen tagne ikke ville have den Virkning, som den enkelte Bestemmelse, der er udstrøgen, og de øvrige, som kunde være medtagne, hvis man havde lagt Mærke til dem. Dette vil jeg henstille til den højtærede Minister. Det er en overordentlig vigtig Del, dette Afsnit VII om Lav, Korporationer og Foreninger, saa vigtigt, at hvis det lykkes at bringe noget i Gang ad denne Vej, vil det nærmest være det, at disse Dueltighedsprøver skulle aflægges; saa vilde i Virkeligheden den Dueltighedsprøve, som nu fordres, kunne bortfalde; men naturligvis vil det tage Tid, inden der opnaas saa meget gennem Sammenslutningen. Der er i øvrigt allerede opnaaet en hel Del. Der er en ret livlig Sammenslutning i Haandværkerstanden, den store Forening, "Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri" afgiver Bidnesbyrd om, at der er en virkelig Trang til Sammenslutning, der finder sit Udtryk der igennem, saa der er jo noget Haab om, at der kan opnaas en Del gennem dette Afsnit VII; men jeg tror nok, at det vilde være heldigt, om man i Stedet for at give de materielle, økonomiske Fordele til Lævenes Medlemmer, gav dem saadanne mere ideelle i den Retning, at de gennem Lævene kunde udøve Virksomhed ud over selve deres Medlemmers Kreds. Det er den Vej, man er gaaet andre Steder og det, vi her ville gøre, er noget, som andre Steder har vist sig ikke at føre til tilstrækkelig gode Resultater, hvorfor man netop er gaaet saa meget videre. Det forekommer mig derfor ikke, at der er nogen egentlig Grund til at begynde, hvor de andre ere begyndte, men snarere at begynde, hvor de andre ere sluttede; efter at de ere komne til Erkendelse af, at det var nødvendigt at gaa saa vidt for at naa det forønskede Resultat.

Jeg vil gentage, at jeg anser det Ar-